

جهت تهیه این کتاب می‌توانید با شماره

تلفن‌های ذیل تماس حاصل نمایید

۰۲۵-۳۷۷۴۹۲۷۴

۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

همچنین می‌توانید در شبکه‌های

اجتماعی ایتا، واتس‌اپ و تلگرام با

شماره فوق سفارش خود را ثبت

فرمایید.

www.hpbook.ir

@hoghoghepoyapub

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دَسْتَارِ دَادَگَاهِ حَقُوقِي

۶۰

جلد یازدهم

نمونه آرا (قسمت دوم)

حمزه داودی

(مستشار دادگاه تجدید نظر استان کرمانشاه)

مجید عطایی جنتی

(رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)

نشر حقوق پویا

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور: نمونه آرا (قسمت دوم) / حمزه داودی و مجید عطایی جنتی

مشخصات نشر: قم، حقوق پویا، ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: وزیری، ۴۸۸ صفحه

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۴۳-۴

شابک جلد یازدهم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۵۸-۸

وضعیت فهرستنوبی: فیبا

موضوع: آبین دادرسی مدنی -- ایران

آبین دادرسی در دادگاه -- ایران

اقایه دعوا -- ایران

شناسه افزوده: عطایی جنتی، مجید

KMH ۱۷۰۴

رده‌بندی دیوبی: ۳۴۷/۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۴۳۳۷۶

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی و Pdf و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده
و پیگرد قانونی دارد. لطفاً در صورت مشاهده موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

دستیار دادگاه حقوقی / جلد یازدهم نمونه آرا (قسمت دوم)

حمزه داودی (مستشار دادگاه تجدیدنظر استان کرمانشاه)

مجید عطایی جنتی (رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)

■ ناشر: حقوق پویا ■ چاپ: اول ۱۴۰۱ ■ تعداد: ۱۰۰ نسخه ■ قیمت: ۲۹۵,۰۰۰ تومان
■ شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۴۳-۴ ■ شابک جلد یازدهم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۵۸-۸

قم / خیابان ارم / جنب بانک ملی / پاساز ناشران / پلاک ۲۲ تلفن: ۰۵۳۷۷۴۹۲۷۴

ثبت سفارش از طریق پیام‌رسان‌های واتس‌اپ، ایتا و تلگرام توسط شماره: ۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

■ کانال تلگرام: nashrehoghoghhepoya ■ کانال ایتا: hoghoghepoyapub

■ کانال پیام‌رسان سروش: pooyalaw ■ کانال پیام‌رسان بله: pooya_law

■ فروشگاه اینترنتی: www.hpbook.ir

ارسال کتاب به تمام نقاط کشور

فهرست مطالب

۱۲	مقدمه
۱۴	تاثیرگذاری اسقاط کافه خیارات بر مطالبه ارش
۱۶	تحلیل شرایط انفاق در نفقه اقارب
۱۷	تایید دادنامه بدوى؛ تحلیل مفهوم خسارات دادرسی
۱۹	تایید دادنامه بدوى؛ مطالبه خسارات دادرسی در پرونده دیگر
۲۰	تایید دادنامه غیابی؛ تحلیل حکم فروش مال غیر
۲۲	تایید رای داور
۲۴	تایید رای کمیسیون ماده واحده و بطلان دعوى خواهان
۲۷	تأیید قرار رد دفتر؛ تحلیل تنجز خواسته
۲۹	تایید دادنامه صادره از شورای حل اختلاف؛ الزام به انفاق
۳۱	تایید دادنامه بدوى؛ تحلیل ماده ۲۶۵ قانون مدنی و رد خسارت تاخیر تادیه
۳۵	تایید فسخ قرارداد
۳۶	تایید قرار رد دفتری
۳۷	تایید قرار رد دفتر؛ ارائه رونوشت اسناد استنادی
۳۹	تایید قرار رد دفتر؛ باطل بودن تسلسل
۴۰	تایید قرار رد دفتر؛ ضرورت تعیین خواسته
۴۲	تایید قرار رد دفتر؛ رد تسلسل کلی
۴۳	تایید قرار رد دفتر؛ عدم رفع نقص در یک قسمت خواسته
۴۴	تجویز انتقال منافع به غیر
۴۶	تحصیل حاصل به علت وجود سند رسمی معتبر
۴۷	تحصیل حاصل در تقاضای افزار و فروش
۴۸	تحلیل ذینفع در احکام قضایی (نسبی بودن آراء صادره از مراجع قضایی)
۵۲	تحلیل اصل نسبی بودن قراردادها و قائم مقامی و تفاوت آنها

تحلیل اعلام رضایت در پرونده کیفری.....	۶۰
تحلیل اختلافات مالی زوجین در ایام زندگی مشترک.....	۶۴
تحلیل تعهد به واگذاری.....	۶۶
تحلیل حق تعلیف و بهره برداری از مراتع ملی.....	۷۰
تحلیل دعوا خلع ید مشاعی.....	۷۲
تحلیل دعوا خلع ید در خصوص مالکیت بر منافع ملک و نه عین ملک.....	۷۴
تحلیل دقیق معامله به قصد فرار از دین.....	۷۸
تحلیل عقد صلح در مقام معاوضه.....	۸۵
تحلیل قرارداد مشارکت در ساخت.....	۸۷
تحلیل قصد واقعی در قراردادها.....	۹۲
تحلیل ماهیت و مفهوم دعوا و شرایط شکلی آن.....	۹۴
تحلیل ماهیتی حیله و تقلب ۲.....	۹۶
تحلیل ماهیتی دستور موقت.....	۹۹
تحلیل مبنای حق مکتبه در دعوا مرتبط با اوقاف.....	۱۰۲
تحلیل مفهوم غرامات طبق رای وحدت رویه اخیر الذکر - شماره ۸۱۱.....	۱۰۷
تحلیل نفع در دعوا.....	۱۱۱
تحلیلی از عبارت «جان سند» در دعوا اثبات صدور آن.....	۱۱۴
تحویل مبیع، تنظیم سند رسمی انتقال و مطالبه اجرت المثل در ایام تصرف اموال مزایده‌ای.....	۱۲۰
تحویل مبیع و مطالبه ثمن در دعوا اصلی و تقابل.....	۱۲۴
تشریح وصیت نامه عادی.....	۱۲۹
تضمینی بودن سفتہ.....	۱۳۱
تعارض اسناد مالکیت رسمی در هیات نظارت.....	۱۳۳
تعارض مالکیت اشخاص با برگه تشخیص صادره از منابع طبیعی و ارتباط آن با دعوا خلع ید.....	۱۳۴
تعارض مالکیت(=قاعده تسلیط) و قاعده لاضر.....	۱۳۷
تعدیل افزایشی اقساط محکوم به.....	۱۴۰

۱۴۱	تعديل اقساط پولی.....
۱۴۳	تعديل اقساط حال نشده.....
۱۴۵	تعديل اقساط مهریه.....
۱۴۶	تعديل (=کاهش) اقساط و ایضاً شروع پس از آزادی مديون از زندان.....
۱۴۸	تعديل وجه التزام قراردادی.....
۱۵۶	تعيين داور در قرارداد داوری.....
۱۵۸	تفاوت اعتراض ثالث حکمی از اجرایی در مرحله تجدیدنظرخواهی.....
۱۶۱	تفاوت دستور فروش با حکم فروش.....
۱۶۲	تفسیر خریدار واقعی در مزايدة و احراز توسط محکمه.....
۱۶۵	تقاضای افزار ملک مشاع.....
۱۶۶	تقریری موجز از ماده ۶۲ قانون احکام دائمی.....
۱۷۲	تقسیم ترکه فرع بر وجود قطعی ترکه است.....
۱۷۵	تقسیم ترکه و فروش آن.....
۱۷۶	تقسیم ترکه با وجود تقسیم نامه.....
۱۷۸	تقسیم ترکه؛ حذف قسمتی از ماترک توسط متداعین.....
۱۷۹	تقسیم ترکه و مطالبه اجرت المثل.....
۱۸۲	تقسیم ترکه؛ تحلیل سند عادی واگذاری سرقفلی.....
۱۸۵	تقسیم ترکه؛ رد اجرت المثل.....
۱۸۹	تقسیم مال مشاع و اجرت المثل ایام تصرف آن.....
۱۹۱	تقسیم ترکه و رد قسمتی از آن بلحاظ عدم مالکیت مورث.....
۱۹۴	تلف واقعی و حکمی معوض در دعوی اعسار از پرداخت محکوم به.....
۱۹۵	تلقی کردن حکم به قرار و نقض و اعاده به شورا.....
۱۹۶	تمایز ابطال و بطلان در خواسته دعوی.....
۱۹۸	ادعای تمدید قرارداد اجاره خواسته ای غیرمالی و در صلاحیت دادگاه قرار دارد.....
۲۰۳	تمسک به اصل صحت در قراردادها.....
۲۰۵	تنظيم سند رسمی بدون خواسته فک رهن و ایضاً ذینفع نبودن خواهان تقابل.....
۲۰۷	تنظيم سند رسمی خودرو، رد ایادی و استناد به قاعده اقدام در مطالبه خسارت.....

۲۱۱	تنظیم سند رسمی اراضی مشاعی
۲۱۳	تنظیم سند رسمی؛ حضور قیم و صغیر در دعوی
۲۱۵	تنظیم سند رسمی ملک؛ امتناع یکی از ورثه از تنظیم سند رسمی
۲۱۶	تنظیم سند رسمی، وجه التزام قراردادی متعادل
۲۱۹	توقیف عملیات اجرایی بدون اقامه دعوی اصلی
۲۲۱	جبران عینی، رفع نم زدگی
۲۲۳	استرداد جهیزیه؛ نقض و تایید دادنامه بدوي در قسمت‌های مختلف
۲۲۵	چک تضامنی
۲۲۷	حق الارتزاق موقوفه عليهم
۲۳۰	حکومت اصل برایت ذمه از زائد در مطالبه خسارت
۲۳۱	حکومت ادعای مطروحه در پرونده کیفری در پرونده حقوقی
۲۳۳	حکومت قواعد مرتبط با شخص ثالث بر راننده مقصر در محکومیت شرکت بیمه
۲۳۵	حکومت قانون کار بر کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی
۲۳۹	اثبات حیله و تقلب تحلیلی ۱
۲۴۴	خسارت مازاد بر دیه در مرحله تجدیدنظر
۲۴۷	خسارت ناشی از افت قیمت؛ پیشروی ساختمان همسایه
۲۵۰	خسارت ناشی از افتادن درخت بر روی خودرو؛ رد مطالبه خسارت تاخیر تادیه
۲۵۵	خلع ید و قلع و قمع موضوع خواسته اداره منابع طبیعی
۲۵۶	خلع ید و مطالبه اجرت المثل
۲۵۸	خلع ید - احراز ارکان
۲۵۹	خلع ید و مطالبه اجرت المثل ایام تصرف منزل مسکونی
۲۶۱	خلع ید، عدم احراز رکن تصرف
۲۶۴	دادخواست فاقد امضا و رد اعسار
۲۶۶	دادنامه اصلاحی
۲۶۶	دادنامه الحقی؛ عدم اظهارنظر در قسمتی از خواسته
۲۶۸	حکم محکمه و ضرورت توجه دادرس به فلسفه حق؛ واقع نگری دادرس در تحلیل نمایندگی عرفی

۲۷۴	ذینفع نبودن خواهان بواسطه وکیل عادی بودن
۲۷۵	ذینفع نبودن خواهان به علت عدم پرداخت وجه
۲۷۶	ذینفع نبودن متقاضی در دعوی الزام به تنظیم سند رسمی
۲۷۸	رأی ایجاد مزاحمت (پنجره)
۲۸۰	رأی ابطال چک
۲۸۱	رد دعوی تجویز تغییر شغل
۲۸۲	رد دعوی اعسار از پرداخت محکوم به
	رد اعسار از پرداخت محکوم به ناشی از عدم احراز اراده جهت پرداخت توسط مدیون
۲۸۳	
۲۸۴	رد ادعای مالکیت اشخاص بر اراضی مستقر در سایت جنگلی
۲۸۸	رد اعتراض ثالث اجرایی در اراضی منابع طبیعی و ضرورت اعتراض ثالث حکمی
۲۹۰	رد اعتراض ثالث حکمی ناشی از عدم استقرار اخلال در حقوق ثالث
۲۹۱	رد بطلان معامله؛ به سبب مجعلول بودن امضا
۲۹۳	رد رجوع از هبه
۲۹۴	رد خواسته تعدیل اقساط به لحاظ طرح فوری آن بعد از تقسیط دین
۲۹۶	رد شکلی اعسار از پرداخت محکوم به
۲۹۸	رد ابطال قولنامه عادی؛ ترتیب اثر به درخواست اتیان سوگند خواهان
۲۹۹	رد ابطال اجرائیه؛ بلحاظ عدم انجام تعهد اصلی
۳۰۳	رد ابطال تقسیم نامه
۳۰۵	رد ابطال سند رسمی به خاطر اجرای مفاد آن
۳۰۶	رد ابطال سند رسمی در خصوص پارکینگ
۳۰۸	رد ابطال عملیات اجرایی مزایده
۳۱۱	رد ابطال مزایده در پرونده کیفری
۳۱۳	رد اثبات حیله و تقلب؛ بر اساس عقل و منطق
۳۱۵	رد اثبات مالکیت بر اساس قرائن و امارات
۳۱۸	رد اثبات مالکیت و خلع ید و
۳۲۲	رد اخذ به شفعته

رد دعوى بطلان معامله؛ عدم احراز تعلق مبيع به ثالث.....	۳۲۴
رد اعاده دادرسی؛ مكتوم بودن سند.....	۳۲۶
رد اعاده دادرسی؛ عدم صدور رای خارج از خواسته.....	۳۲۸
رد اعاده دادرسی؛ عدم وجود رای حيله و تقلب.....	۳۲۹
رد اعسار از پرداخته هزينه دادرسی.....	۳۳۰
رد اعسار از پرداخته هزينه دادرسی ۲.....	۳۳۱
رد اعسار از پرداخته هزينه دادرسی، به علت حق الوکاله بالاي وکيل.....	۳۳۲
رد اعسار مجدد بلاfacسله پس از اعسار قبلی.....	۳۳۴
رد اعسار محکوم به مفصل و ذینفع نبودن يکي از خواهانها.....	۳۳۶
رد اعسار مطلق مسبوق به رد قبلی.....	۳۳۷
رد اعسار؛ توقيف ملک در قبال طلب.....	۳۳۹
رد الزام به تنظيم سند رسمي؛ عدم حضور مالک رسمي مال در دادرسی.....	۳۴۰
رد الزام به فک پلاک.....	۳۴۱
رد دعوى مطالبه وجه به علت حکومت قاعده انکار بعد از اقرار.....	۳۴۲
رد ايجاد مزاحمت؛ رد مطالبه خسارت، عدم اشرافيت.....	۳۴۳
رد مطالبه خسارت تاخير در تاديء در گزارش اصلاحی.....	۳۴۶
رد درخواست تامين خواسته؛ نقص غرض.....	۳۴۷
رد تجويز تغيير شغل.....	۳۴۹
رد تحويل مبيع بلحاظ تعهد بودن آن.....	۳۵۱
رد تحويل مجدد مبيع.....	۳۵۳
رد تعديل اقساط پولي.....	۳۵۵
رد تعديل بلاfacسله پس از تعديل سابق.....	۳۵۷
رد تغيير سن کمتر از پنج سال.....	۳۵۹
رد تغيير نام کوچک.....	۳۶۰
رد تقسيم ماترك در فرض گرفتن سهم در گذشته.....	۳۶۱
رد تنظيم سند رسمي به علت فقدان وجود سند رسمي برای چام.....	۳۶۲
رد جلب ثالث به صورت شکلي.....	۳۶۳

رد درخواست توقیف عملیات اجرایی بدون طرح دعوی اصلی.....	۳۶۴
رد دستور فروش و	۳۶۶
رد دستور موقت تحويل خودرو؛ نتیجه دعوی اصلی.....	۳۶۷
رد اعسار؛ عدم نصاب شهود زن.....	۳۶۸
رد شکلی دعوی تجدیدنظرخواهی.....	۳۶۹
رد شکلی دعوی اعسار از پرداخت محکوم به موید به نظریه مشورتی.....	۳۷۱
رد شکلی دعوی اثبات روابط حقوقی.....	۳۷۳
رد شکلی دعوی بر میت.....	۳۷۴
رد شکلی واخواهی.....	۳۷۵
رد شکلی ورود ثالث.....	۳۷۶
رد اثبات عقد پنهانی و خلع ید.....	۳۷۷
رد خواسته توقیف عملیات اجرایی چک بصورت علی حده.....	۳۸۶
رد ماهیتی واخواهی.....	۳۸۷
رد مطالبه خسارات دادرسی توسط خوانده.....	۳۸۹
رد وجه التزام قراردادی غیرمنصفانه.....	۳۹۱
رد درخواست اعاده دادرسی بند ۴ ماده ۴۲۶ قانون آ.د.م.....	۳۹۲
طرح ادعای رفع تصرف بعد از دعوی مالکیت.....	۳۹۴
رفع تصرف در ملک مشاعی؛ توصیف ناشی از تفسیر به مطلوب توسط خواهان.....	۳۹۸
رفع تصرف دو قطعه زمین.....	۴۰۰
رفع تصرف و عدم توجه دعوی.....	۴۰۲
رفع تصرف؛ عدم استناد به سند مالکیت؛ ملک فاقد متصرف فعل.....	۴۰۳
رفع تصرف؛ فقدان ارکان و سابقه دعوی مالکیت.....	۴۰۷
شرافت و عدول از اذن.....	۴۰۹
شرط داوری در قراردادهای پیش فروش رسمی و ایضاً شرط منصوص.....	۴۱۲
صلاحیت هیاتهای حل اختلاف کارگر و کارفرما در خصوص مطالبه حقوق و مزایای دوران کار از آب و فاضلاب شهری استان کرمانشاه.....	۴۱۳
ضرورت انجام داوری در قراردادهای پیش فروش عادی.....	۴۱۵

ضرورت اقامه دعوی به خواسته ابطال شناسنامه و نه اصلاح آن.....	۴۱۹
ضرورت احراز تخلف در دیوان عدالت اداری در دعاوی مسئولیت مدنی بر مراجع دولتی	
.....	۴۲۰
عدم پذیرش الزام به تنظیم سند خودرو و فک پلاک آن.....	۴۲۲
عدم اظهارنظر در خصوص قسمتی از خواسته توسط شورای حل اختلاف.....	۴۲۵
عدم پذیرش ادعای بطلان سند؛ حکومت اصل صحت.....	۴۲۶
عدم پذیرش دعوی اعسار از پرداخت هزینه دادرسی از تاجر.....	۴۲۸
عدم مالکیت اشخاص بر اراضی واقع در حریم و بستر رودخانه.....	۴۲۹
عدم پذیرش خواسته الزام دانشگاه آزاد به استخدام.....	۴۳۱
عدم امکان ابطال گزارش اصلاحی توسط شخص ثالث.....	۴۳۳
عدم پذیرش خواسته ابطال تقسیم نامه.....	۴۳۷
عدم پذیرش دعوی ابطال عملیات اجرایی مزایده؛ وجود مکانیسم علی حده قضایی.....	۴۴۰
عدم پذیرش اثبات وقوع عقد بدون ذی المقدمه.....	۴۴۲
عدم پذیرش اعتراض ثالث اصلی در قرارها(نه احکام).....	۴۴۴
محدوده پذیرش اعتراض ثالث اصلی؛ الغای حکم سابق.....	۴۴۷
محکومیت بانک؛ محدوده ماده ۱۹۹ قانون آدم.....	۴۵۰
مرجع صالح در خصوص دعوی اعتراض ثالث حکمی بر آراء صادره از دادگاه انقلاب.۳	۴۵۳
مطلوبه خسارات ناشی از تغییر وضعیت در عین مستاجره.....	۴۵۵
مطلوبه خسارت ناشی از عقد شرکت و حکومت قاعده اقدام.....	۴۵۷
مطلوبه سفته با ماهیت تضمین حسن انجام کار.....	۴۶۲
مطلوبه خسارت افت قیمت و خواب خودرو کامیون.....	۴۶۴
مطلوبه خسارت تاخیر تادیه جامانده در دعوی سابق.....	۴۶۸
مطلوبه خسارت تاخیر تادیه چک.....	۴۷۰
مطلوبه اجور معوقه، اجرت المثل ایام تصرف مازاد بر مدت اجاره.....	۴۷۲
مطلوبه اجور معوقه، مطالبه اجرت المثل و همچنین سایر هزینه ها از جمله قبوض	
.....	۴۷۴
مصرفی.....	

نقض دادنامه بدوي در خصوص مطالبه خسارت تاخير در امر تاديء ناشی از اقدام خود	
دائن.....	۴۷۸
نمونه راي اعتراض هر دو طرف دعوى به رأى بدوي صادره.....	۴۸۱
وجود رأى متعارض سابق با خواسته دعوى فعلی.....	۴۸۳
وضعیت صلاحیت محاکم در خصوص دعوى ایجاد مزاحمت و قلع و قمع بنا؛ توصیف دقیق خواسته توسط محاکمه.....	۴۸۶

قائیرگذاری اسقاط کافه خیارات بر مطالبه ارش

با اسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۹۹۰ ۱۳۳۵ تحت نظر است، دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتویات پرونده ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث [جل جلاله] و ذوات مطهره معصومین [علیهم السلام] و با تکیه بر وجودان و شرف به شرح ذیل مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی دادگاه

در مورد دعوی مطروحه از ناحیه خانم ..... به وکالت از خواهان خانم ..... فرزند ..... بطریقت خوانده خانم ..... دائر به خواسته مطالبه ارش با جلب نظر کارشناسی با احتساب کلیه خسارات دادرسی بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده و با این استدلال که "اولاً و توجهاً، سبب دعوی" (=آنچه که به واسطه آن، خواهان خود را ذیحق دانسته و به لحاظ انکار و یا تضییع آن توسط خوانده، با اقامه دعوی در صدد احراق آن است)، به قرینه ماده و ایضاً رای وحدت رویه استنادی در متن شرح دادخواست، معیوب بودن مبيع (=ملک مسکونی ابیاعی توسط خواهان)، ناشی از قرار گرفتن ۱۸ مترمربع از ملک مابه النزاع در طرح تعزیض شهرداری است و دقیقاً به همین اعتبار، خواسته خواهان، مطالبه ارش مبيع است.

ثانیاً و مستنداً به ماده ۴۲۲ قانون مدنی، اگر بعد از معامله ظاهر شود که مبيع معیوب بوده است مشتری مختار است در اخذ ارش و یا فسخ معامله، فلذًا مطالبه ارش توسط مشتری یکی از دو طرف (=جوانب) اختیار وی (=مشتری) و ناشی از معیوب بودن مبيع است.

ثالثاً و مستفاد از مندرجات قرارداد تنظیمی بین متداولین، خصوصاً بند ۳-۳ قرارداد، کلیه خیارات قانونی توسط متعاقدين ساقط شده است و عام بودن چنین

عبارتی شامل خیارب عیب هم خواهد بود. فلذا خیار عیب برای مشتری (=خواهان)، ساقط شده است

رابعاً و موکداً، سقوط خیار عیب برای مشتری، باعث سقوط هر دو اختیار است هم اختیار فسخ و هم اختیار مطالبه ارش. به عبارتی ارش اختیاری است که در نتیجه استفاده از خیار عیب برای مشتری ایجاد می‌شود. که با سقوط خیار، این اختیار هم زایل میگردد.

خامساً و تشریحاً، رابطه بین خیار عیب با اختیار دو طرفه مشتری (=فسخ یا ارش)، رابطه تابع و متبع است، فلذا همچنانکه ایجاد تابع (=فسخ یا ارش) به حدوث متبع (=خیار عیب) است، با زوال متبع (=خیار عیب)، تابع (=فسخ یا ارش) هم منتفی خواهد شد. فلذا سقوط خیار منجر به سقوط توامان حق فسخ و مطالبه ارش می‌شود. سادساً و تدقیقاً، مطالبه ارش، برخلاف رویکرد برخی از دکترین فقهی، حکمی فرعی و یا متممی اضافی نیست که در فرض وجود هر گونه مانع برای اعمال فسخ (=اسقاط آن)، وسیله ای برای جبران خسارت مشتری باشد. چراکه «حق موحد مطالبه ارش»، توسط مشتری با «حق موحد حق فسخ» برای مشتری، واحد بوده و در هر دو، «خیار عیب» است. و با انتقای «خیار»، ناشی از اسقاط ارادی آن توسط متعاقدين، هر دو اختیار منتفی خواهد شد.

سابعاً و نتیجتاً، با اسقاط خیار عیب توسط متعاقدين تحت لوای اسقاط کافه خیارات، مشتری استحقاقی جهت مطالبه ارش ناشی از خیار عیب نخواهد داشت. بناءً علی هذا دادگاه دعوى مطروحه را شايسته اجابت و پذيرش ندانسته و با استناد به مقررات ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی حکم بر بى حقى خواهان صادر و اعلام مى نماید. رأى صادره ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه مى باشد..٪

«رای دادگاه»

در مورد دادخواست تجدیدنظرخواهی آقای ..... فرزند ..... بطرفیت تجدیدنظرخوانده [محجور] خانم ..... با قیمومت خانم طلا نامور نسبت به دادنامه شماره ۹۹۰-۰۳۴ مورخه ..... صادره از شعبه ۳ شورای حل اختلاف شهرستان کرمانشاه که حسب مفاد آن حکم به الزام تجدیدنظرخواه به انفاق فرزند ..... ماهانه مبلغ ..... ریال از تاریخ ..... لغایت آتیه به انصمام خسارات دادرسی با شرح، توصیف، مبانی و استدلال منعکس در دادنامه تجدیدنظرخواسته صادر شده است، توجهها به جامع اوراق و محتویات پرونده، شرح دادخواست تجدیدنظرخواهی و همچنین مبانی استدلال مذکور در دادنامه تجدیدنظرخواسته و با این استدلال که "اولاً و مستنداً به ماده ۶ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱، مادر و یا هر شخصی که حضانت یا سرپرستی محجور را بر عهده دارد، حق اقامه دعوی برای مطالبه نفقة محجور را خواهد داشت. ثانیاً و توجهها به قیم نامه ارائه شده و حضور محجور نزد تجدیدنظرخوانده بعنوان مادر وی، سرپرستی و نگهداری فرزند مشترک با تجدیدنظرخوانده است. ثالثاً و مستفاد از مواد ۱۱۹۶ و ۱۱۹۹ قانون مدنی نفقه اولاد بر عهده پدر میباشد و طبیعتاً در صورت امتناع پدر از انفاق، با رعایت مقررات قانونی، به این امر ملزم میگردد، رابعاً و مستبط از اظهارات تجدیدنظرخواه منعکس در صورتجلسات شورا، ایشان از پرداخت نفقة فرزند مشترک امتناع نموده و دلیلی بر پرداخت نفقة فرزند مشترک توسط تجدیدنظرخواه ارائه نشده است و اصل هم عدم پرداخت نفقة است. خامساً و نتیجتاً، تجدیدنظرخواه اعتراض موجه و مستدلی که موجبات نقض یا بیاعتباری دادنامه تجدیدنظرخواسته را فراهم نماید، ابراز ننموده و از نظر رعایت اصول و ضوابط حاکم بر دادرسی نیز خدشهای بر دادنامه مذکور وارد نمیباشد. سادساً و نهایتاً، تجدیدنظرخواهی با هیچیک از شقوق ماده ۳۴۸ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی منطبق نیست". بناءً علی هذا دادگاه مستنداً به ماده ۳۵۸ قانون مرقوم، ضمن رد اعتراض، دادنامه تجدیدنظرخواسته را عیناً تأیید و استوار مینماید. رأی صادره قطعی است.

تاکید دادنامه بدوی؛ تحلیل ماده ۲۶۵ قانون مدنی و رد خسارت تاخیر تادیه

به تاریخ ..... جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل در وقت فوق العاده تشکیل است. پرونده کلاسه ۰۰۰۹۷۲ تحت نظر قرار دارد. اوراق و محتویات آن مطالعه و بررسی گردید. ملاحظه میگردد از دادخواست تجدیدنظرخواهی رفع نقص شده است، با توجه به دادخواست تجدیدنظرخواهی واصله و جری تشریفات قانونی، پرونده بعد صدور رأی نهایی است. فلذا دادگاه ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیت (جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین (علیهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می نماید.

«رأی دادگاه»

پیرامون دادخواست تجدیدنظرخواهی آقای ..... فرزند ..... بطریفیت تجدیدنظرخوانده خانم ..... فرزند ..... با وکالت آقای ..... [که البته در دادخواست تقدیمی به اشتباه مشخصات متداولین جابجا شده است] نسبت به دادنامه شماره ۱۴۰۰-۷۶۲۷ مورخه ..... صادره از شعبه ۲۹ حقوقی شورای حل اختلاف شهرستان کرمانشاه که حسب مفاد آن تجدیدنظرخواه به پرداخت مبلغ ..... ریال به انضمام کلیه خسارات دادرسی و ایضاً خسارت تاخیر در امر تادیه با شرح، توصیف، مبانی و استدلال منعکس در دادنامه تجدیدنظرخواسته محکوم شده است. با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده، شرح دادخواست تجدیدنظرخواهی و همچنین مبانی استدلال مذکور در دادنامه تجدیدنظرخواسته، ۱) در خصوص آن قسمت از دادنامه تجدیدنظرخواسته پیرامون اصل خواسته و خسارات دادرسی، با این استدلال که "اولاً" و مستفاد از مندرجات فیش انتقال وجه پیوست دادخواست مویداً به اقاریر تجدیدنظرخواه، مبلغ موضوع خواسته توسط تجدیدنظرخوانده بعنوان خواهان مرحله نخستین به حساب تجدیدنظرخواه واریز شده است. ثانیاً و مستنداً به ماده ۲۶۵ قانون مدنی، هر کس مالی به دیگری بدهد، ظاهر در عدم تبرع است بنابراین اگر کس چیزی به دیگری بدهد، بدون اینکه مقروض آن چیز باشد،

می تواند استرداد کند. ثالثاً و مستبطن از ماده مرقوم، استحقاق «مودی» در مطالبه و استرداد وجوه کارسازی شده، به حکم ظاهر است، و از آنجا که ظاهر متکی بر غلبه است، فلذا منعی در جواز اعتماد به غلبه وجود ندارد کما اینکه به حکم قاعده «ما لا يعلم الا من قبله»، مطالبه دلیل مضاعف از مدعی، بلاجواز به نظر میرسد. رابعاً و توجهها به آنچه گذشت، پرداخت وجه توسط تجدیدنظرخواه و دریافت آن از ناحیه تجدیدنظرخواه ثابت و مفروغ عنه است. خامساً و موکداً، استنباط اماره مدیونیت از ماده معنونه (= ۲۶۵ قانون مدنی) صحیح نمی باشد. چراکه مدیونیت امری اثباتی و مستلزم احراز است و اثبات «عدم اشتغال ذمه» توسط مدعی، بعنوان امری عدمی ممکن نیست چراکه امر عدمی، بلحاظ تلازم اثبات با امر وجودی، قابل اثبات نیست، فلذا این ماده صرفاً مفید «عدم تبرع» در فرض تردید است. مضافاً اینکه پذیرش اماره مدیونیت از این ماده، به مثابه پذیرش یک اماره ساقط نشدنی است چه آنکه همانطور که گذشت، اثبات امر عدمی، عادتاً غیرممکن است. سادساً و نهایتاً، مدیونیت و مآل تعهد تجدیدنظرخواه به میزان خواسته احراز و بقای آن استصحاب می گردد. سابعاً و مضافاً، اگر تجدیدنظرخواه مدعی منتفع شدن شخص ثالثی در این خصوص است، می تواند بصورت علی حده در این خصوص اقدام نماید. ثامناً و نیجتاً، تجدیدنظرخواه ایراد و اعتراض موجه و مستدلی که موجبات نقض یا بی اعتباری دادنامه تجدیدنظرخواسته را فراهم نماید، ارائه و ابراز ننموده و از نظر رعایت اصول و ضوابط حاکم بر دادرسی نیز خدشهای بر دادنامه مذکور وارد نمی باشد. تاسعاً و نهایتاً، تجدیدنظرخواهی با هیچیک از شقوق ماده ۳۴۸ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی منطبق نیست "بناءً على هذا دادگاه مستدلاً به ماده ۳۵۸ قانون مرقوم، ضمن رد اعتراض، دادنامه تجدیدنظرخواسته را در این قسمت عیناً تأیید و استوار می نماید. ۲) در خصوص قسمت دیگر از دادنامه تجدیدنظرخواسته پیرامون مطالبه خسارت تاخیر در امر تادیه، با این استدلال "اولاً و مقدمتاً، مقررات تبصره ۲ ذیل ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی با موضوع جواز مطالبه خسارت تاخیر در امر تادیه، حاکم بر ماده ۲۲۸ قانون مدنی، با وصف

حکومت به نحو تضییق است. ثانیاً و مستفاد از تبصره ۲ ذیل ماده ۵۱۵ قانون موصوف، خسارت تاخیر در امر تأدیه صرفاً در موارد قانونی قابل مطالبه می‌باشد و این مقرره حکم عام موجود در ماده ۲۲۸ قانون معنونه را که خسارت تاخیر در امر تأدیه را در تمامی دیون با موضوع وجه نقد پذیرفته بود، محدود و منحصر به موارد قانونی نموده است. ثالثاً و تدقیقاً، مقررون به صواب بودن تفسیر مرقوم (= انحصار خسارت تاخیر در امر تأدیه در موارد قانونی)، از آنجاست که در سال ۱۳۶۲، فقهای محترم شورای نگهبان، عمومیت حکم امکان مطالبه خسارت تاخیر در امر تأدیه برای تمامی دیون با موضوع وجه نقد موضوع مواد ۷۱۲ و ۷۱۹ قانون آئین دادرسی سابق (۱۳۱۸) را مغایر موازین شرعی تشخیص داده و مقنن جهت تامین نظر فقهای شورای نگهبان در قانون آئین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۷۹، با اضافه نمودن قید «موارد قانونی» در تبصره ۲ ذیل ماده ۵۱۵ قانون مرقوم، دامنه شمول خسارت تاخیر در امر تأدیه را بسیار محدود و منحصر به موارد قانونی نمود. رابعاً و با استقصا از قوانین و مقرراتیت جاریه، موارد مصرح قانونی جهت مطالبه خسارت تاخیر در امر تأدیه، مشتمل بر؛ ۱- ماده ۳۰۴ قانون تجارت در خصوص برات و سفته، ۲- قانون استفساریه مجمع تشخیص مصلحت نظام راجع به تبصره الحقی به ماده ۲ قانون صدور چک در خصوص چک، ۳- ماده ۹۰ قانون امور حسبي پیرامون مسئولیت قیم نسبت به محجور، ۴- ماده ۷ قانون روابط موجر و مستاجر مصوب ۱۳۵۶ در مورد عدم تنظیم اجاره نامه، ۵- ماده ۳۴ قانون ثبت مصوب ۱۳۱۰ در خصوص معاملات شرطی و رهنی و...]. که البته به نظر میرسد این قسمت از ماده مطابق نظریه شماره ۳۳۷۸ مورخه ..... شورای محترم نگهبان خلاف شرع عنوان شده است]، ۶- قانون الحق دو تبصره به ماده ۱۵ اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۷۶ پیرامون قراردادهای بانکی جهت مطالبه توسط بانک، ۷- ماده ۳۶ آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و ... مصوب ۱۳۵۵ و اصلاحات بعدی آن در مورد اجرای اسناد لازم الاجرا، می‌باشد. خامساً و مستنبط از محتويات پرونده، دین منشاً خسارت تاخیر تأدیه موضوع خواسته (= دین عادی)، از مصاديق مصرح قانونی

صدرالاشاره نبوده و مآل خسارت تاخیر تادیه بدان تعلق نمی‌گیرد. سادساً و تشریحاً، ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی، حسب تصریح و ایضاً منطق آن، ناظر بر کاهش ارزش پول و مشق از «ظریه تعديل پول» است و نه خسارت تاخیر در امر تادیه، فلذا واحد انگاشتن آنها، اشتباہی مصطلح است. سابعاً و توجهاً، اگرچه در حقوق ایران ضابطه و معیار محاسبه در هر دو تاسیس (هم کاهش ارزش پول و هم خسارت تاخیر در امر تادیه)، شاخص بانک مرکزی است لیکن این وحدت معیار، به معنای جواز درآمیختن آنها نیست چراکه جبران کاهش ارزش پول بر مبنای نظریه تعديل، اجرای اصل تعهد است لیکن خسارت تاخیر در امر تادیه، مبلغی افزون بر اصل تعهد و به نوعی از فروعات است. ثامناً و موکداً، ثمره نزاع در افتراق دو تاسیس پیش گفته، تفاوت مبدأ محاسبه است که در خصوص «کاهش ارزش پول» بنا به تصریح ماده ۵۲۲ قانون اخیر الذکر، لزوماً تاریخ مطالبه دائن و در خصوص «تاخیر در تادیه»، متناسب با هریک از موارد آن، دارای تاریخ‌هایی متعددی است که لزوماً قابل انطباق با تاریخ مطالبه دائن نیست بعنوان مثال؛ تاریخ مندرج در سند در خصوص چک، تاریخ و اخواست در خصوص برات، تاریخ تخلف در خصوص مسئولیت قیم و ... . تاسعاً و نهایتاً، خواسته تجدیدنظرخوانده بعنوان خواهان مرحله نخستین منصرف از موارد مصرح قانونی خسارت تاخیر در امر تادیه و قابل انطباق با عنوان کاهش ارزش پول موضوع ماده ۵۲۲ قانون مرقوم بوده، که خواسته ایشان نبوده و اصل ماخوذ بودن محاکم به ستون خواسته مانع از رسیدگی و مآل اظهارنظر در خصوص آن است. عاشرأ و غایتاً، دعوى تجدیدنظرخوانده بعنوان خواهان مرحله نخستین در این قسمت، به هیأت و کیفیت مطروحة برابر قانون درخواست نشده و ضرورتاً دادنامه تجدیدنظرخواسته در این قسمت لازم النقض است. بناءً على هذا با اختیار حاصل از ماده ۳۵۸ قانون آئین دادرسی مدنی و ایضاً ماده ۲ قانون اخیرالبيان، ضمن نقض دادنامه تجدیدنظرخواسته در این قسمت، قرار عدم استماع دعوى تجدیدنظرخوانده به عنوان خواهان مرحله نخستین، از جهت مطروحة در دادخواست اولیه، صادر و اعلام می‌گردد. رأى صادره قطعی است.

رأی دادگاه

درخصوص اعتراض آقای ..... به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... نسبت به قرار رد دادخواست شماره ۱۴۰-۵۳۱۴ مورخ ..... صادره از دفتر دادگاه بشرح منعکس در لایحه اعتراضی مضبوط در پرونده، دادگاه با التفات به محتويات پرونده و با اين استدلال که " اولاً و موکداً، اخطار رفع نقص ارسالی برای وکيل خواهان که بعد از جلسه اول دادرسي و در راستاي اختيارات حاصله از ماده ۶۶ قانون آئين دادرسي مدنی ارسال شده، به منظور ارائه رونوشتی خوانا از؛ ۱) قرارداد عادي موضوع خواسته، ۲) سند رسمي موضوع خواسته و ۳) گواهی حصر وراثت مرحوم ..... بوده است. ثانياً و توجهها به لایحه رفع نقص و اصلة از ناحيه خود خواهان، ۱) رونوشت سند رسمي موضوع خواسته اصلاً ارائه نشده است. ۲) رونوشت قرارداد عادي موضوع خواسته و ايضاً گواهی حصر وراثت مرحوم .....، کاملاً ناخوانا بوده و قابل بهره برداری نبوده است. ثالثاً و مستفاد از ماده ۵۷ قانون ترقیمي، خواهان بايستی رونوشتی «خوانا» از اسناد و مدارك خود را به دادگاه ارائه نماید و صرف ارائه رونوشت اسناد و مدارك تکلیف خواهان را زايل نخواهد ساخت به عبارتی، مفنن با تصریح به قید «خوانا» در ماده پیش گفته، صرف ارائه رونوشت اسناد را کافی ندانسته و ضرورتاً اسناد موردنظر بايستی خوانا و دقیق باشند. رابعاً و نتیجتاً، لایحه و اصلة و پیوستهای آن که در مقام رفع نقص به اين دادگاه ارسال شده، به علت عدم ارائه رونوشت سند رسمي موضوع خواسته و ايضاً ناخوانا بودن سایر اسناد موردنظر، نقایص موجود در اخطاريه رفع نقص ارسالی را مرتفع نساخته است. خامساً و نهايتاً، قرار معارض عنه مطابق مقررات قانوني صدور یافته و دليلی که موجبات نقض قرار معارض عنه را فراهم آورد توسيط معارض به اين دادگاه ارائه نشده است. "بناءً على هذا ادّيگاه اعتراض مذكور را موجه و مآلًا مقبول ندانسته و مستنداً به مراتب ذيل ماده ۵۴ قانون آئين دادرسي دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی، ضمن ردع اعتراض نامبرده، قرار صدرالذکر را عيناً تأييد می‌نماید. رأى صادره قطعی است %.

تایید قرار رد دفتر؛ باطل بودن تسلسل

بسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه حقوقی کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۹۵۰۲۸۳ تحت نظر است. ملاحظه میگردد پرونده امر به منظور رسیدگی به اعتراض مطروحه به قرار رد دفتر، به دادگاه ارسال شده است فلذ دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتويات پرونده ختم رسیدگی را اعلام و به شرح ذیل اقدام به صدور رای مینماید.

رأی دادگاه

درخصوص اعتراض آقای ..... فرزند ..... (متقارضی اعاده دادرسی) نسبت به قرار رد دادخواست شماره ۱۰۴۹-۹۹۰ مورخه ..... صادره از دفتر دادگاه بشرح منعکس در لایحه اعتراضی مضبوط در پرونده، دادگاه با التفات به محتويات پرونده و با این استدلال که " اولاً و مقدمتاً، پیرو کسری هزینه دادرسی دادخواست اعاده دادرسی مطروحه توسط معترض، برای ایشان اخطار رفع نقص ارسال شده که در مهلت قانونی، مبادرت به اقامه دعوی اعسار از هزینه دادرسی نموده است. ثانياً و موکداً، دعوی اعسار مشارالیه از پرداخت هزینه دادرسی به علت حاضر نکردن گواهان، رد و نهايتأً به علت عدم تجدیدنظرخواهی، در مورخه ..... ، قطعیت یافته است. ثالثاً و مستنداً به ملاک استفصاصی از مقررات ذیل ماده ۵۵ قانون آئین دادرسی مدنی، مشارالیه مکلف به کارسازی هزینه دادرسی ظرف ده روز از تاریخ قطعیت دادنامه اعسار بوده است. رابعاً و توجهماً، مهلت ده روزه مутعرض جهت پرداخت هزینه دادرسی از تاریخ قطعیت دادنامه رد اعسار، در مورخه ..... اتمام رسیده و مشارالیه اقدامی جهت پرداخت کسری هزینه دادرسی ننموده است. خامساً و نتيجتاً، صدور قرار رد دفتر در مورخه ..... ، مطابق مقررات قانونی صدور یافته و خدشه ای بر آن وارد نیست. سادساً و تشریحاً، بعد از قطعیت دادنامه رد اعسار، موجب دیگری برای صدور مجدد اخطار رفع نقص برای متقارضی وجود ندارد، چراکه مستفاد از ماده ۵۴ قانون آئین دادرسی مدنی، صرفاً یک مرتبه برای خواهان اخطاریه رفع نقص ارسال خواهد شد و صدور دوباره و چند

باره اخطاریه رفع نقص فاقد محمول و جواز قانونی است. سابقاً و تدقیقاً، با توجه به قانونی بودن مهلت رفع نقص (=تعیین توسط قانون)، تجدید چنین موعدی با صدور اخطار رفع نقص مجدد، بر اساس ماده ۴۵۲ قانون مرقوم، ممنوع است. ثامناً و مضافةً، ارسال اخطار رفع نقص مجدد برای خواهان، این حق را برای متقاضی ایجاد خواهد کرد که در مهلت رفع نقص، مجدداً دعوی اعسار خود را اقامه نماید که چنین امری باعث ایجاد تسلسل و دور خواهد شد که منطقاً باطل است. تاسعاً و مستنبط از نظریه مشورتی شماره ۱۱۱۳/۹۶/۷ مورخه ..... اداره حقوقی قوه قضائیه، تفسیر فوق مقررین به صواب و مآل منطبق با قانون است. عاشراً و نهایتاً، ایراد معترض مبنی بر ضرورت محاسبه مبلغی که سابقاً و به هر دلیلی به اشتباه توسط ایشان پرداخت شده است، وارد نیست. چراکه؛ ۱) اگر ایشان سابقاً مبلغی به اشتباه واریز کرده است، در فرض اثبات، می‌تواند از حسابداری مطالبه کند. ۲) پرداخت مبلغ مورد ادعایی به عنایین دیگری بوده و محاسبه آن به عنوان هزینه دادرسی اعاده دادرسی، محمول قانونی ندارد. ۳) در فرض صحت ادعای خواهان و ایضاً در فرض امکان محاسبه مبلغ سابق الواریز، این محاسبه و متعاقباً کسر آن از مبلغ هزینه دادرسی در پرونده کنونی، باید در همان مهلت ده روزه رفع نقص انجام شود و نه خارج از آن، و موکول نمودن آن به اخطار رفع نقص مجدد، فاقد وجاهت قانونی می‌باشد. "بناءً على هذا، از آنجا که متعرض دلایل موجه و مقبولی که موجبات نقض قرار معترض عنه را فراهم آورد، ارائه و ابراز ننموده است. فلذا دادگاه مستنداً به مراتب ذیل ماده ۵۴ قانون آئین دادرسی مدنی، ضمن رد اعتراض، قرار صدرالذکر را عیناً تأیید می‌نماید. رأى صادره قطعی است %.

تایید قرار رد دفتر؛ ضرورت تعیین خواسته

بسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه حقوقی کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۰۹۰ تحت نظر است. ملاحظه میگردد، پرونده امر جهت رسیدگی به اعتراض خواهان به

مطلوبه نبوده و مآل قابلیت رسیدگی و استماع در محاکم قضایی را ندارد. سادساً و مضافاً، اگر خواهان از رهگذر عدم اجرای حکم دیوان پیرامون تخریب مغازه متنازع فيه توسط شهرداری و یا تصمیم اخیر شهرداری به اخذ جریمه از مالکین مغازه به جای تخریب آن، متضرر شده است، می‌تواند در راستای مقررات شق «الف» ذیل بند «۱۰» ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری، از دیوان عدالت اداری تظلم خواهی نماید. بناءً علی هذا دادگاه به استناد مقررات ماده ۲ قانون آئین دادرسی مدنی، قرار عدم استماع دعوی خواهان را در این قسمت صادر و اعلام می‌نماید. رأی صادره در قسمت محکومیت آقای ..... و بدؤاً ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ واقعی به ایشان قابل و اخواهی در این دادگاه و متعاقباً ظرف همین مهلت قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می‌باشد و در سایر قسمتها (حضوری و) ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می‌باشد.%

تحلیل اصل نسبی بودن قراردادها و قائم مقامی و تفاوت آنها

با اسمه تعالی. به تاریخ ۲۰/۰۶/۰۰ در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی اعضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۵۵۸ تحت نظر است، علیرغم ادعای جعل مطروحه نسبت به مبایعه نامه استنادی خواهان البته در آن قسمت که بین دو نفر از خواندگان یعنی آقایان ..... منعقد شده است، دادگاه رسیدگی به این ادعا را موثر در خواسته خواهان تشخیص نمی‌دهد چراکه با توجه به خواسته خواهان (=تحویل مبیع) بالاحاظ اصل نسبی بودن قراردادها، رسیدگی به این مبایعه نامه تاثیری در دعوی خواهان که مبیع از خوانده دیگر یعنی آقای ..... به وی منتقل شده است، ندارد. مع الوصف دادگاه با عنایت به جمیع اوراق و محتویات پرونده، ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث(جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین(عليهم السلام) و با تکیه بر وجودن و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می‌نماید.

«رای دادگاه»

پیرامون آن قسمت از دعوی مطروحه توسط آقای ..... به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... بطریقت خواندگان آقایان؛ ..... فرزند ..... با وکالت آقای ..... (۲) ..... فرزند ..... و (۳) ..... فرزند ..... دائر به خواسته الزام خواندگان به تحويل مبيع مشتمل بر سه دانگ مشاعی از عرصه و اعیان شرکت تولیدی بیستون یدک به همراه کلیه انشعبات و دستگاههای تولید بدنه و اگزوژ خودرو مقوم به مبلغ ..... ریال بشرح ستون خواسته و متن دادخواست قدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با اين استدلال که "اولاً و مستفاد از مندرجات رو و ايضاً ظهر مبایعه نامه عادي مستند دعوى به تاريخ ۹۳/۰۷/۰۷، بدوأ خوانده ردیف اول(=آقای .....)، به موجب عقد بیع، اقدام به واگذاری مبيع یعنی سه دانگ مشاعی از عرصه و اعیان، انشعبات و دستگاههای تولید بدنه و اگزوژ شرکت تولیدی بیستون یدک به خوانده ردیف دوم(=آقای .....)، می نماید . متعاقباً و بر اساس مندرجات ظهر مبایعه نامه پیش گفته، همین سه دانگ مشاعی از شرکت به همراه لواحق آن در تاريخ ..... ، توسط آقای ..... به خوانده ردیف سوم(آقای .....) و در نهايت بر اساس سطور بعدی ظهر مبایعه نامه، در مورخه ..... ، توسط آقای ..... به خواهان (=آقای .....) واگذار می گردد. ثانياً و موکدا، برخلاف ماهیت رابطه قراردادی بين خوانده ردیف اول(=آقای .....) و خوانده ردیف دوم(=آقای .....)، که حسب آنچه در روی مرقومه استنادی تحریر شده و به قرینه الفاظی نظری؛ (فروشنده)، (خریدار)، (مبيع) و (ثمن معامله)، عقد بیع می باشد. تشخیص ماهیت قرارداد بین آقایان ..... و ..... و متعاقباً بین آقایان ..... و ..... (خواهان)، همرا با صعوبت بوده و نیاز به تجزیه و تحلیل دارد. نحوه نگارش و متن دو واگذاری بین اشخاص اخیر، تقریباً یکسان و بدین سان می باشد؛ «کل منافع و حقوق اینجانب بابت مبایعه نامه [اولیه] عیناً به آقای ..... گردید و از این تاريخ به بعد، ایشان در حقوق مبایعه نامه موصوف اختیار تام دارد و کلیه حقوق و منافع آن به نامبرده واگذار گردید». ثالثاً و تدقیقاً،

ماهیت آنچه در ظهر قرارداد استنادی و بین مشارالیهم اخیرالذکر واقع شده، نمی‌تواند مصادقی از آنچه در دکترین حقوقی نوین، «انتقال حقوق و تعهدات قراردادی» یا همان «انتقال قرارداد» بصورت ارادی نامیده می‌شود، باشد. چراکه؛^۱ «انتقال قرارداد»، صرفاً ناظر بر «عقود مستمر» نظیر اجاره، بیمه، شرکت و ... می‌باشد و نه عقود آنی نظیر عقد بیع. چراکه اقتضای «انتقال حقوق و تعهدات قراردادی»، مستمر بودن عقد است.^۲ برخی از دکتری حقوقی، «انتقال قرارداد» را ناظر بر عقود عهدي می‌دانند و نه عقودی که به محض وقوع، اثر آن منتقل می‌شود مانند عقد بیع، زیرا در عقد بیع به محض وقوع عقد، مبیع به ملکیت خریدار در می‌آید و موضوعی برای انتقال قرارداد باقی نمی‌ماند و مالک می‌تواند مبیع را با عقود دیگر به اشخاص ثالث واگذار نماید.^۳ «تواافق متعاملین سابق» بر «انتقال قرارداد» به شخص ثالث، در دکترین حقوقی، تقریباً محل وفاق است. چراکه از حیث تحلیلی، «انتقال قرارداد» به معنای توافق طرفین عقد سابق، در واگذاری حقوق و تعهدات قرارداد به شخص ثالثی هستند که هیچ سمتی در قرارداد بین آنها ندارد. فلذا «عنصر رضایت متعاملین» در «انتقال قرارداد»، شرطی بنایی تلقی می‌گردد. مع الوصف در دکترین حقوقی، یکی از شروط «انتقال قرارداد»، لزوم رضایت طرف اصلی قرارداد عنوان شده است. چراکه هر قراردادی، رابطه‌ی حقوقی بین طرفین آن قرارداد تلقی می‌گردد و بدون رضایت اطراف آن، امکان «انتقال حقوق و تعهدات قرارداد» وجود ندارد. فلذا در مانحن فیه، به علت فقدان رضایت بایع (=آقای .....) در قرارداد اولیه، بحث «انتقال قرارداد» منتفی بوده و لاجرم بایستی در صدد تحلیل مندرجات ظهر قرارداد در چارچوب سایر عقود مندرج در قانون مدنی بود. رابعاً و تحلیلاً، به باور دادگاه، از آنجا که حسب مندرجات ظهر قرارداد، مالکیت موضوع قرارداد اولیه (=یعنی سه دانگ مشاعی از شش دانگ شرکت تولیدی بیستون ید که به همراه لواحق آن) بین متعاملین آنها «نقل و انتقال» شده است فلذا «تملیکی بودن» ماهیت این قراردادها، «مفروغ عنه» است. مضافاً اینکه موضوع آنها، «عین معین» می‌باشد و نه «منافع». فلذا ماهیت این واگذارنامه‌ها می‌تواند بیع، صلح، هبه و یا عقدی نامعین بوده و در

چارچوب ماده ۱۰ قانون مدنی منعقد شده باشد. البته به باور دادگاه، می‌توان قائل بر این بود، که ماهیت قراردادهای ظهر مبایعه نامه استنادی، قطعاً «عقد هبه» نمی‌باشد. چراکه فارغ از فقدان قرائن و امارات مقایله در الفاظ قید شده در ظهر قرارداد، «قبض» شرط صحت «عقد هبه» است و با «عدم تسلیم» موضوع قرارداد به عنوان نتیجه‌ای که از اقامه دعوا مطروده با عنوان «تحویل مبيع» قابل استنتاج است، «عقد هبه» بین مشارالیهم اصلاً منعقد نشده است. فلذا به نظر میرسد. ماهیت قراردادهای منعکس در ظهر مرقومه استنادی، می‌تواند بیع، صلح و یا عقدی نامعین باشد. خامساً و توجه‌ها، ماهیت قراردادهای تمیلکی با موضوع «عین معین» منعکس در ظهر قرارداد استنادی، هر چه باشد (=هبه، صلح، عقد نامعین)، از «اصل نسبی بودن قراردادها» تبعیت می‌کند. بدین معنا که آثار الزام آور قرارداد بر عهده متعاملین آن بوده و صرفاً می‌توان تعهدات قراردادی را از طرفین عقد مطالبه نمود و این امر براحتی از مقررات صدر ماده ۲۱۹ قانون مدنی قابل استدراک است. با این توضیح که منظور از «قائم مقام» در ماده مرقوم، «قائم مقام عام» یعنی ورثه طرفین قرارداد، (=در فرض فوت ایشان) است. لیکن وضعیت «قائم مقام خاص» یعنی «منتقل الیه» و لازم الاتّباع بودن عقد برای ایشان، مطلق نبوده و صرفاً پاره‌ای از حقوق ناشی از قرارداد به «قائم مقام خاص» منتقل شده و ایشان متمتع در مطالبه آن حقوق هستند و این حقوق هم به تبع مورد معامله به «قائم مقام خاص»، منتقل می‌گردد. سادساً و تشریحاً، قلمرو و دامنهٔ حقوق «قائم مقام خاص» (=منتقل الیه) کاملاً تابع ماهیت آن است. قائم مقام خاص به معنای توانایی احیای حقوق عینی و تعهدات ناشی از «مال موضوع قرارداد» است که بعنوان لواحق و توابع آن (=مال موضوع عقد)، به منتقل الیه (=خریدار)، منتقل شده و برای وی امکان اقامه دعوا جهت تمنع از آنها را فراهم می‌سازد. فلذا در «قائم مقام خاص» منشاء قائم مقامی، «مال موضوع قرارداد» می‌باشد و نه «خود قرارداد». در حالیکه در قائم مقام عام (=وراث متوفی)، منشاً قائم مقامی، «خود قرارداد» تنظیمی توسط مورث است و نه «مال موضوع عقد». بعارتی منشاً قائم مقامی، گاهی «خود قرارداد» است و گاهی «مال موضوع قرارداد». اگر قائم مقامی

ناشی از «خود قرارداد» باشد، تمامی آثار عقد توسط قائم مقام، قابل مطالبه است ولی اگر منشا قائم مقامی، «مال موضوع عقد» باشد، فقط آثار ناشی از مال توسط قائم مقام قابل مطالبه است. فلذ خریدار به اعتبار مبیع یعنی مال موضوع عقد، قائم مقام خاص محسوب می‌گردد و میتواند حقوق و تعهدات ناشی از مبیع (=نه ناشی از عقد) را مطالبه نماید؛ مثل حقوق ارتفاقی مربوط به آن اعم از حق الشرب، حق العبور، و کلاً آنچه در مواد ۱۰۲ و ۴۹۸ قانون مدنی بدان تصریح شده است. ولی وراث متوفی، بعنوان قائم مقام عام می‌توانند کلیه حقوق ناشی از عقد را از طرف مقابل مطالبه نمایند، چون کلیه حقوق و تعهدات قرارداد، قهرآباه آنها منتقل شده است.[باید توجه داشت که انتقال قهری قرارداد با انتقال ارادی آن که در سطور پیشین در خصوص آن مطالبی قید شد، متفاوت است]. مع الوصف، مطالبه خود مبیع بعنوان اثری که از «خود قرارداد بیع» ناشی می‌شود، به قائم مقام خاص منتقل نمی‌شود تا ایشان حق مطالبه مبیع از اشخاص ثالث (=ایادی سابق مال) را داشته باشد بلکه قائم مقام خاص بایستی بر اساس «اصل نسبی بودن قراردادها»، مبیع (=یا کلاً موضوع عقد) را از بایع مستقیم (=یا واگذار کننده مال به وی)، مطالبه کند. در واقع «اصل نسبی بودن قراردادها» بدین معناست که فقط طرفین قرارداد از آن متنفع می‌شوند (=اثر ایجابی) و هیچ کس خارج از قرارداد، مسئولیت و تعهدی نسبت به آن عقد نخواهد داشت (=اثر سلبی). یعنی کسانی که خارج از عقد بوده و طرفین عقد نیستند نفع و زیانی از آن نخواهند داشت. با این تحلیل، فقط طرفین قرارداد می‌توانند درباره آن عقد بعنوان ذینفع در دادگاه اقامه دعوی نمایند. سابقاً و نهایتاً، با توجه با حاکمیت اصل نسبی بودن قراردادها در عقد بیع تنظیمی در روی قرارداد و ایضاً عقود مندرج در ظهر آن، الف) دادگاه دعوی خواهان را نسبت به خوانده ردیف سوم؛ آقای ..... بعنوان واگذار کننده سه دانگ مشاعی از عرصه و اعیان شرکت شایسته اجابت و پذیرش دانسته و با استناد به مقررات مواد پیش گفته و ایضاً مواد ۱۹۸، ۵۰۲، ۵۱۵ و ۵۱۹ قانون آئین دادرسی مدنی، ضمن صدور حکم بر محکومیت آقای ..... به تحويل مبیع بشرح مندرج در ستون خواسته به خواهان، ایشان را به

پرداخت کلیه خسارات دادرسی از جمله هزینه دادرسی و حق الوکاله و کیل از باب تسبیب در طرح دعوی در حق خواهان محاکوم می‌نماید. ب) دادگاه دعوی خواهان را نسبت به خواندگان ردیف اول و دوم یعنی آقایان ..... و .....، توجه‌آ به جامع استدلالات پیش گفته، شایسته اجابت و پذیرش نداسته و مستندًا به ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی، حکم بر بطلان دعوی خواهان در این قسمت صادر و اعلام می‌نماید. و در خصوص آن قسمت از دعوی خواهان دائر بر مطالبه اجرت المثل ایام تصرف سه دانگ مشاع از شرکت تولیدی بیستون یدک به همراه کلیه انشعبات و دستگاه‌های تولید بدنه و اگزوژ خودرو مقوم به مبلغ ..... ریال که حسب مراتب ذیل دادخواست مطروحه صرفاً بطرفیت خوانده آقای ..... فرزند ..... طرح و اقامه شده است، با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده و با این استدلال که "اولاً و مستفاد از مندرجات ستون خواسته و ایضاً ستون شرح آن منعکس در دادخواست تقدیمی، خواسته خواهان در این قسمت مطالبه اجرت المثل منافع ملک مابه النزاع (=اعم از مستوفات و غیرمستوفات) است که بشرح اظهارات و کیل خواهان، توسط خوانده اخیر الذکر تصرف شده است. ثانیاً و موکداً، علیرغم ابیاع ملک موضوع دعوی توسط خواهان از واگذار کننده به وی (=آقای .....)، تصدیقاً به اقامه دعوی امر با خواسته‌ی تحويل مبيع بشرح صدرالذکر، ملک موضوع پرونده (=مبيع) هنوز تحويل و تسلیم خواهان نشده است. ثالثاً و توجه‌آ به عدم تسلیم مبيع (=ملک مختلف فیه) به خواهان، مانحن فیه از مصاديق ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی و دارای حکم خاص بوده و مآلًا خارج از عمومات مبحث غصب منعکس در قانون مدنی خصوصاً مواد ۳۲۰ و ۳۲۳ آن است. رابعاً و تشریحاً، بر اساس منطق صریح ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی، امکان مطالبه «اجرت المثل اموال به لحاظ عدم تسلیم خواسته [اموال]» از متعهد، از باب اتلاف و تسبیب تجویز شده است و مقتن با علم به مقررات مبحث غصب در قانون مدنی، مبادرت به تقنین و تنصیص ماده اخیرالذکر نموده و برای اجرت المثل ناشی از عدم تسلیم خواسته از جمله مبيع، قائل به حکم خاص شده است. فلذا به باور دادگاه، مانحن فیه، توجه‌آ به وضعیت آن،

منصرف از عومات مبحث غصب و منصرف به ماده موصوف است. خامساً و تدقیقاً، اگر چه بر اساس ظاهر امر، علیرغم واگذاری سه دانگ از مبيع به شخص ثالث (=آقای .....)، خوانده اخیرالذکر هنوز متصرف کل مبيع هستند و بنا به ملاک ماخوذه از ماده ۳۱۰ قانون مدنی، مشمول احکام غصب بوده و ممتنع از تحويل مبيع (=مشارالیه)، در حکم غاصب بوده و مالک فعلی سه دانگ (=خواهان) می‌تواند به ایشان مراجعه نماید، لیکن مقنن با علم به مراتب اخیر، مبادرت به اشاء ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی در سال ۱۳۷۹ نموده است و با تغییر مبنا از «غصب» به «اتلاف و تسبیب»، مراجعه مستقیم خریدار مال به «ممتنع از تسليم» را تجویز نموده است و با این اقدام موضوع «ممتنع از تسليم» را از عومات مبحث «غصب» خارج و تحت حکم خاص قرار داده است فلذا می‌توان گفت ماده ۵۱۵ قانون پیش گفته، مُخَصّص مُنَفَّصِل لفظی ماده ۳۲۰ قانون مدنی در فرضی است که غاصب، ممتنع از تسليم البته در روابط بلافصل باشد. سادساً و تاکیداً، لازمه‌ی حکیمانه بودن احکام تقینی توسط مقنن، مُدَلَّل بودن احکام است که گاهی به صورت «نص» در مقررات قید می‌گردد (=منصوص العله) و گاهی هم به علت فقدان نص، بایستی اقدام به استنباط علت حکم از ماده قانونی نمود (=مستنبط العله). مع الوصف در مقام «تخریج مناط» از ماده ترقیمی، شاید مقنن، همانند دادرس، نتیجه جریان و سریان مقررات غصب در روابط قراردادی را عادلانه ندانسته و نمیداند. چراکه وقتی بایع، علیرغم تکلیف قانونی به تسليم مبيع، به هر دلیلی، از تحويل آن خودداری می‌نماید، مقنن تقصیر ناشی از خودداری وی را، نسبت به قصور سایرین که متصرف مبيع هستند، رفتاری قبیح تر (=قابل سرزنش تر) می‌داند. بعاراتی مقنن، تاثیر رفتار بایع که ید مستقیم با خریدار می‌باشد را بر سایر متصرفین و ایادی غیرمستقیم، در تفویت منافع مال، بیشتر دانسته است. در واقع، می‌توان گفت، از حکومت بدون چون و چرای قواعد غصب در روابط قراردادی در عقود ناقله، بلحاظ اینکه هر قرارداد دارای قواعد و شرایط خاص خود است، نتایج غیرمنصفانه ای حاصل می‌گردد، فلذا در فرض وجود روابط قراردادی، نمی‌توان صرفاً در

چارچوب مقررات عام غصب، حکم قضیه را افتا نمود. به باور دادرس، خود مقتن با علم به این امر، در صدد تغییر قواعد سابق و خلق رویکرد جدیدی در ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی برآمده است و دادرس هم همگام و هم سو با مقتن معتقد به تغییر ذات قواعد مربوط به غصب، در روابط قراردادی است، گویی نوعی «حرکت جوهری» توسط مقتن شکل گرفته که بایستی توسط «دازایان-دادرسان» در رویه قضایی نهادینه گردد. سابعاً و مضافاً، به باور دادگاه، عدالت لزوماً معادل احراق حق نیست بلکه به معنی «احراق حق در نظمی خاص» است. دقیقاً به همین دلیل فلاسفه اسلامی عدالت را آن می‌دانند که هر چیزی در نظمی باشد، نظمی که در عالم محسوس و زندگی مدنی و سیاسی برقرار باشد و هر آنچه خلاف آن است، ظلم و تعدی تلقی می‌گردد. بنابراین می‌توان گفت که هدف از وضع و تشریع قواعد و مقررات حقوقی بویژه آئین دادرسی، دست یازیدن به «عدالت»، در «نظمی مشخص» است، و در ماده پیش گفته چنین نظمی از طریق تجویز مراجعه هر شخص به ید قبلی و مستقیم خود جهت مطالبه اجرت المثل اموال در روابط قراردادی ظهور و بروز پیدا کرده است تا هر شخصی صرفاً نسبت به ید بعدی و البته مستقیم خود مسئول باشد و این گونه نباشد که مالک به هر شخصی که بخواهد، مراجعه کند. (نتیجه قواعد عام غصب). فلذا به نظر میرسد وقتی مقتن با وجود مقررات عام غصب در قانون مدنی، اقدام به تقنین و تنصیص مقررات ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی نموده، در صدد بیان حکم جدیدی افرون بر آنچه سابقاً وجود داشته، بوده است. ثامناً و مستبین از سیاق ماده پیش گفته، چنین تحلیلی به اقتضای «حجیت ظواهر» الفاظ و قیود استعمالی مقتن در ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی است. بعبارتی استفصال چنین معنایی از ماده مرقوم، بنا به ظاهر ماده و قرینه الفاظی نظیر «تسلیم»، که غالباً مرتبط به تعهدات قرادادی است، مُرجح است. چراکه از بین تمامی جوانب احتمال از الفاظ استعمالی در ماده معنونه، آنچه اولی است، اکتفا به ظاهر کلام یعنی تخصیص حکم این ماده به فرض وجود انجام معاملات و ترتیب ایادی بر مال مختلف فيه است. فلذا اجرت المثل اموال اعم از منقول و غیرمنقول، بعنوان

خسارت ناشی از تفویت منافع که مالک مال از آن محروم شده، اگر ناشی از عدم سلطه خریدار (=منتقل الیه) بر مال و به علت عدم تحويل آن توسط بايع (=واگذار کننده)، باشد صرفاً از واگذار کننده مستقیم قابل مطالبه و دریافت خواهد بود و ایشان هم می توانند به ایادی سابق خود مراجعه نمایند تا در نهایت مقصراً اصلی، از عهده اجرت المثل برآید و منظور از «نظمی مشخص» در سطور پیش گفته، ضرورت مراجعه هر ید به ید مستقیم مقابل خود است. تاسعاً نتیجتاً، به باور دادگاه، حکومت بدون چون و چرای مقررات غصب در تمام مصاديق آن (=قراردادی و غيرقراردادی)، قطعاً برای نظام حقوقی داخلی، آزاردهنده بوده که مقنن با تصویب مقرر پیش گفته، در صدد تعديل آن در روابط قراردادی برآمده است. فلذاً بایستی عدالت نهفته در ماده ۵۱۵ قانون آئین دادرسی مدنی، را در مقام قسط، آشکار نموده و بر همگان هویدا ساخت. مع الوصف در مقام استفصاص قاعده جدید؛ «مقنن در ایادی قراردادی، ید مستقیم و بلاواسطه را نسبت به مالک مسئول پرداخت اجرت المثل در فرض عدم تسلیم مبيع، دانسته است» فلذاً مسئولیت خوانده اخیرالذکر در پرداخت اجرت المثل منتفی بوده و مآلآ خواهان استحقاقی در مطالبه اجرت المثل از ایشان ندارد. "بناءً على هذا دادگاه دعوى خواهان را در اين قسمت و نسبت به خوانده اخیرالذکر؛ آقای ..... شايسته اجابت و پذيرش ندانسته و مستنداً به ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی، حکم بربی حقی خواهان صادر و اعلام می نماید. آراء صادره [حضوری و] اظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می باشد .

تحلیل اعلام رضایت در پرونده کیفری

با اسمه تعالی به تاریخ ۲۸/۰۶/۰۰ در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۰۶۳۳ تحت نظر است، دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتویات پرونده ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث [جل جلاله] و ذوات

کارفرما مستقر در اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان کرمانشاه صادر و اعلام می‌دارد. قرار صادره قطعی است.

مع الوصف دفتر محترم مقتضیست؛ از پرونده بدل مفید تهیه و اصل پرونده در راستای ماده ۲۸ قانون پیش گفته به دیوانعالی محترم کشور ارسال گردد.٪

اثبات حیله و تقلب تحلیلی ۱

به تاریخ ۱۳۰۹/۰۰ در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۰۲۸۹ تحت نظر است، دادگاه با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث(جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین(علیهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می‌نماید.

«رأی دادگاه»

در خصوص دعوى خواهان آقای ..... فرزند ..... با وکالت بعدى آقای ..... بطرفيت خوانده آقای ..... فرزند ..... با وکالت آقای ..... دائير بخواسته اثبات «حيله و تقلب» منتهى به صدور حكم [شماره ۹۸۰-۰۳۳ مورخه .....] صادره از شعبه یازدهم محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه از طريق تمسک به شهادت غيرواقعي و خلاف واقع (=كذب) گواهان بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقديمى، با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده و با اين استدلال كه " اولاً و مقدمتاً، خواسته دعوى «اثبات حيله و تقلب» و سبب آن (=عنوان رابطه اي حقوقى منبعث از قانون، اعمال و يا وقایع حقوقی كه دادخواه بر اساس آن، خود را مستحق مطالبه و مآلًا طرح دعوى می‌داند)، شهادت خلاف واقع (=شهادت كذب) گواهان تعرفه شده خوانده در پرونده منتهى به دادنامه مرقوم صادره از شعبه یازدهم محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه است كه خواهان در صدد اثبات كذب بودن آن در دعوى مطروحه و در نهايى استفاده از مقررات

بند «۵» ماده ۴۲۶ قانون آئین دادرسی مدنی بعنوان یکی از جهات اعاده دادرسی است. ثانیاً و توجهاً، اگرچه در متون قانونی، تعریف و یا مصداقی از «حیله و تقلب» ارائه و ابراز نشده و از این حیث، مقررات قانونی تا حدودی مبهم است، و شاید در نگرش نخستین، چنین ابهامی، نقص در تقنین، تعییر و تفسیر گردد، لیکن به باور دادگاه، همین ابهام (=سکوت در تعریف و تمثیل)، بگونه ای کاملاً آگاهانه به معنای نفی هر رفتاری (فعل یا ترک فعل) در راستای اخذ حکم «خلاف واقع» توسط اشخاص است. در واقع تحصیل حکم، بایستی واقعی و بر اساس حقیقت باشد، یعنی هر آنچه مخالف حقیقت است، شرعاً؛ اثم، اخلاقاً؛ مذموم و قانوناً؛ قابل رد است [هر زمان که اثبات شد]. به هر حال در دکترین حقوقی؛ «حیله و تقلب»، فارغ از معنای لغوی و یا اصطلاحی آنها، عناوین و مفاهیمی کلی و عام تفسیر شده اند که می تواند دارای مصاديق متعددی باشد و بلا تردید تطبیق مصاديق با عنوان «حیله و تقلب» امری خطیر بوده که مفنن با علم به این امر، اثبات «حیله و تقلب» را مستلزم رسیدگی و اظهارنظر قضایی دانسته است. اجمالاً «حیله»؛ حاوی اغفال و تدلیس همراه با کتمان حقیقت توسط شخصی است که با تمسک به آن در صدد دستیابی به مقصدی مذموم است و «تقلب»؛ هم یعنی قلب حقیقت و جلوه دادن موضوعی غیر واقعی بجای موضوعی واقعی جهت منتفع شدن از آن است که می تواند دارای مصاديق متعددی اعم از شهادت کذب، استبدال، طرح دعوای متبانی و .... باشد. [البته غرض از اثبات «حیله و تقلب»، انطباق دادرسی سابق با واقعیت امر نیست] (نظریه دادرسی براساس احراق حق و تطبیق بین امر واقع با امر مختوم)، بلکه مقصود، عدم تعارض دادرسی پیشین با حقیقت معقول است (نظریه دادرسی موجه و اجتناب از سوءاستفاده از ابزارهای اثباتی). یعنی هر زمان محکمه صادر کننده حکم قطعی، «حیله و تقلب» را با توجه به دوری دادرسی از حقیقت معقول، احرار نمود، حکم به بازبینی دادرسی سابق خواهد داد. ثالثاً و در مقام تحلیل «شهادت کذب» بعنوان یکی از مصاديق حیله و تقلب باید گفته که؛ گواهی گواهان بعنوان یکی از ادله اثبات دعوا، بایستی رگه‌هایی از معقولیت را دارا باشد تا بتواند بعنوان «بینه شرعیه» و یا در

کنار سایر قرائن و امارات برای دادرس، ایجاد «علم» نماید، به عبارتی «مقبولیت گواهی» فرع بر «مقبولیت» آن است (=فلسفه پراگماتیسم). و تشخیص معقولیت گواهی، کاملاً موردنی و مختص به هر پرونده است. به عبارتی اگرچه معیار تشخیص در شهادت کذب، نوعی است یعنی بایستی با توجه به وضعیت شهادت، هر شخص معقولی در کذب بودن آن تردید ننموده و به خلاف واقع بودن آن اذعان نماید لیکن هیچ گونه ضابطه کلی که بتوان با تمسک به آن، شهادتی را کذب و دیگری را واقعی دانست، وجود ندارد، فلذا تفحص و تبع جهت راستی آزمایی شهادت کاملاً موردنی است و هر مورد (=case)، مختصات خاص خود را دارد. رابعاً و تشریحاً، به باور دادگاه، شرایط شرعی (=قانونی) گواهان جهت ادای شهادت، که هم در نصوص شرعی و هم در متون قانونی ذکر شده، از آن جهت است که هر انسان معقولی (=دارای تعقل و تفکر) از جمله دادرس، در راستای تمیز حق بر اساس گواهی گواه تردید ننماید (=کل ما حکم به الشرع، حکم به العقل و کلمما حکم به العقل، حکم به الشرع). فلذا عقلانیت با شرع ممزوج و مآلًا واحد است. بعبارتی شارع با تدارک شرایط حداقلی برای گواه، در صدد تزریق عقلانیت به گواهی گواه است، فلذا عاقل و بالغ بودن گواه و سایر شروط موجود، هم حکم شرع است و هم بای عقلاء. البته نباید «شهادت کذب» را که مربوط به اساس شهادت است، با فقدان یکی از شرایط شاهد، اشتباه گرفت، بلکه به باور دادگاه، هر شهادتی، دارای پشتونه ای عقلانی است که اگر آنرا ستنداد، کذب بودن شهادت، هویدا می‌گردد. خامساً و تفصیلاً، هر شهادتی دارای موضوعی است که مدعی با تشیب به شهود در صدد مدلل نمودن آن است. اگرچه «موضوع شهادت»، اساس و بنیان آنرا تشکیل می‌دهد و در فرض تعدد شهود، موضوع شهادت شهود (=البته در جزئیات موثر) نبایستی مغایرتی با هم داشته باشد و گرننه دلالت بر عدم صحت شهادت دارد، لیکن نوع شهادت شهود، اقتضائاتی هم دارد که نیازمند بذل توجه توسط دادرس است و این اقتضائات در عقلانی بودن شهادت بسیار موثر است. بعنوان مثال، وقتی شاهدی بر اقرار شخص «الف» شهادت میدهد، اقتضای عقلی صحت چنین شهادتی، این است

که شخص «الف»، توانایی اقرار(=صحبت کردن) را داشته باشد و گزنه هیچ عقل سليمی، شهادت شاهدی را که به اقرار «لال مادرزاد»، گواهی می‌دهد، نمی‌پذیرد. و یا شهادت شاهد نایینا بر دیدن موضوعی و .... . سادساً و تدقیقاً، اساس و شالوده گواهی گواهان تعریف شده خوانده(=آقایان .....). در پرونده منتهی به دادنامه صدرالذکر - استماع شده در سال ۱۳۹۷ -، این است که گواهان در زمستان سال ۱۳۹۵، در معیت خوانده، خواهان را دیده اند، با وی صحبت کرده اند، و خواهان مطالبی را پیرامون وثیقه دین بودن مبایعه نامه تنظیمی بین وی و خوانده دعوی کنونی بیان نموده است. این عبارات بدین معناست که مفاهمه و استدراک گواهان از موضوع شهادت، علاوه بر سمعی(=شنیداری)، بصری(=دیداری) هم بوده است، به عبارتی شهود، خواهان را دیده اند و از وی مطالبی را شنیده اند. فلذا اقتضای عقلی چنین شهادتی، شناسایی دقیق خواهان توسط گواهان است یعنی گواهان بتوانند خواهان را بدون هر گونه شک و شبهه ای معرفی نمایند، چراکه اقتضای بصری بودن شهادت، شناسایی خواهان است بعبارتی گواهانی که مدعی رویت خواهان و متعاقباً استماع اظهارات وی هستند، نبایستی در معارفه وی(=خواهان) تردید داشته باشند. سابعاً و مستفاد از محتویات پرونده کیفری بشماره کلاسه بایگانی ۹۹۰۰۶۶۰ شعبه ۱۰۹ کیفری دو شهرستان کرمانشاه که در سال ۱۳۹۷ علیه آقای ..... طرح شده، یکی از گواهان تعریف شده ایشان به نام آقای ..... که در سال ۱۳۹۹ از ایشان اخذ شده است، بصراحت چنین اظهار داشته که خواهان(=آقای .....) را تاکنون ندیده و نمی‌شناشد و به نوعی عاجز از تعریف خواهان در آن پرونده بوده است و بلا تردید چنین امری مخالف شهادت سابق وی در پرونده موضوع خواسته می‌باشد و همین امر اساس شهادت ایشان را متزلزل نموده و به باور دادگاه مض محل می‌سازد. براستی گواهی که ادعای دیدن و شنیدن اظهارات کسی را دارد، چگونه قادر به شناسایی بعدی وی نیست؟ از طرفی در پرونده کیفری دیگری بشماره کلاسه بایگانی ۹۹۰۰۴۹۳ شعبه ۱۰۴ کیفری دو شهرستان کرمانشاه، که علیه خواهان طرح شده است، هر دو گواه پیش گفته در دادگاه حاضر و چنین شهادت داده اند که آنها

با هم و بدون حضور آقای ..... نزد خواهان در خیابان صابونی رفته اند، در حالیکه در پرونده سابق منتهی به دادنامه صدرالذکر، چنین شهادت داده اند که با حضور آقای ..... نزد خواهان رفته اند و در ماشین ایشان (=آقای .....) صحبت کرده اند. و چنین تعارض فاحشی بین گواهی گواهان که با فاصله تقریباً یک ساله از آنها اخذ شده، حکایت از عدم انطباق اظهارات گواهان با واقعیت دارد. ثامناً و نتیجتاً، کذب بودن گواهی گواهان تعریف شده خوانده یعنی آقایان ..... در پرونده منتهی به دادنامه ترقیمی محرز بوده و دادگاه چنین شهادتی را تلقینی و ناشی از تبانی با خوانده می داند. تاسعاً و مضافاً، شباهتی که دادرس آنها را نیازمند پاسخی هر چند اجمالی می داند، ۱) تاثیر گذر زمان و مضی مدت دو ساله بر شهادت شهود موصوف است، بعبارتی شاید تعارضات حادث شده بشرح پیش گفته، ناشی از سپری شدن زمان و کم رنگ شدن موضوع در ذهن گواهان باشد؟ و ۲) چرا در همان پرونده سابق و حین رسیدگی به آن، کذب بودن شهادت شهود توسط دادرس/دادرسان کشف نشده است؟ در پاسخ می تواند گفت؛ ۱) در پرونده امر گواهان صدرالذکر در سال ۱۳۹۷ راجع به موضوعی که در سال ۱۳۹۵ واقع شده، شهادت داده اند و اگر بنا باشد سپری شدن زمان موثر بر ادای شهادت و کم رنگ شدن موضوع آن در ذهن گواهان باشد، چگونه گواهان با قطع و یقین راجع به موضوعی که دو سال قبل حادث شده، شهادت داده اند؟ فلذا شاهدی که سپری شدن دو سال از تحمل شهادت بر وی بی تاثیر بوده، مضی مدت بیشتر هم بر آن بی تاثیر خواهد بود. ۲) در پرونده تحت رسیدگی، دلایل کافی برای اثبات کذب بودن گواهی گواهان موجود نبوده، لیکن متعاقباً و در پرونده های دیگر بشرح آنچه گذشت، دلایل آن کشف و جمع آوری شده است، فلذا نمی توان کوتاهی و قصور خواهان در اثبات کذب بودن گواهی گواهان در دادرسی پیشین را، مانع از رسیدگی و مجدد محکمه به اثبات کذب بودن گواهی گواهان در پرونده امر دانست. عاشراً و موکداً، صدور حکم توسط محکمه بدروی پیرامون «اثبات حیله و تقلب»، صرف نظر از جواز قانونی این امر بشرح ماده ۴۲۹ قانون آئین دادرسی مدنی از حیث ضرورت

صدور حکمی در این خصوص، به هیچ وجه تعدی به حق محکمه صادر کننده دادنامه قطعی (=شعبه یازدهم محکمه محترم تجدیدنظر) در خصوص تجویز اعاده دادرسی نیست بلکه رای صادره در محکمه بدوى، صرفاً در محدوده «اثبات حیله و تقلب» صادر شده است و نه در مقام تجویز اعاده دادرسی، و محکمه صادر کننده حکم قطعی (=شعبه یازدهم محکمه محترم تجدیدنظر) با ملاحظه رای صادره در خصوص «اثبات حیله و تقلب»، کماکان در خصوص تجویز و یا عدم تجویز اعاده دادرسی، اختیار کامل را دارد و می‌تواند، علیرغم رای صادره در خصوص حیله و تقلب، قيد «تأثیر در حکم دادگاه» مندرج در بند «۵» ماده ۴۲۶ قانون صدرالذکر را احراز نکرده و مآلًا مخالفت تجویز اعاده دادرسی باشد. چراکه تجویز اعاده دادرسی در بند «۵»، دارای دو رکن است؛ ۱) اثبات «حیله و تقلب» و ۲) موثر بودن «حیله و تقلب» در حکم دادگاه. و «احراز موثر بودن حیله و تقلب در حکم دادگاه» کماکان با محکمه صادر کننده حکم قطعی است. "بناءً على هذا دادگاه دعوى مطروحة را در محدوده عنوان خواسته، شایسته اجابت و پذیرش دانسته و با استناد به مقررات ماده پیش گفته، تمسک خوانده آقای ..... به گواهی گواهان کاذب عنوان یکی از مصاديق حیله و تقلب منتهی به دادنامه شماره ۹۸۰-۰۳۳ مورخه ..... صادره از شعبه یازدهم محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه را احراز و اعلام می‌نماید. رأی صادره حضوری و ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می‌باشد.

خسارت مازاد بر دیه در مرحله تجدیدنظر

با اسمه تعالی. به تاریخ ۹۹/۰۴/۲۸ جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل در وقت فوق العاده تشکیل است. پرونده کلاسه ۹۹۰۰۳۰۶ تحت نظر قرار دارد. ملاحظه میگردد جوایه استعلام ماخوذه از سازمان تاکسیرانی و اتوبوسرانی استان کرمانشاه واصل و ضم پرونده شده است. مع الوصف با توجه به دادخواست تجدیدنظرخواهی واصله و جری تشریفات

تصرف بر زمین مابه النزاع و نتیجتاً فقدان رکن اولیه دعوی رفع تصرف یعنی وجود سابقه‌ی تصرفات برای هر یک از آنها، غیروارد و غیر موجه دانسته و به استناد مقررات مواد پیش گفته و ایضاً ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی، حکم بر بطلان هر دو دعوی اصلی و وارد ثالث را صادر و اعلام می‌نماید. رأی صادره (حضوری و) ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می‌باشد.

رفع تصرف؛ فقدان ارکان و سابقه دعوی مالکیت

با اسمه تعالی. به تاریخ ۰۲/۰۹/۰۰ در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۰۹۴۵ تحت نظر است. دادگاه با عنایت به جمیع اوراق و محتویات پرونده و اعلام ختم دادرسی، با استعانت از ذات اقدس احادیث (جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین (علیهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می‌نماید.

«رأی دادگاه»

پیرامون دعوی مطروحه از ناحیه آقای ..... به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... بطریقت خواندگان؛ ۱- شهرداری کرمانشاه و ۲- کانون پژوهشی و فکری کودکان و نوجوانان استان کرمانشاه دائر به خواسته رفع تصرف از مقدار ۳۴۲۴ مترمربع زمین واقع در منطقه وکیل آقا با احتساب کلیه خسارات دادرسی بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده و با این استدلال "اولاً" و مستنبط از مواد ۱۵۸ و ۱۶۱ قانون آئین دادرسی مدنی، دعوی رفع تصرف، دعوی تصرف می‌باشد [نه مالکیت] و مطلوب مقنن از تقین و تنصیص مقررات مواد فصل هشتم از باب سوم قانون مرقوم، حمایت از تصرفات مستقر، مستمر و عرفی افراد بر اموال غیرمنقول است. ثانياً و مستنداً به ماده ۱۶۲ قانون معونه، دلالت ادله مالکیت از جمله سند رسمی و یا حکم دادگاه، صرفاً

کاشف از سبق تصرف است، و تا جایی اماره تصرف محسوب می‌شود که خلاف آن ثابت نگردد. ثالثاً و توجهاً به مراتب پیش گفته، دکترین حقوقی، اولین رکن دعوی رفع تصرف را سابقه تصرفات مدعی بر مال غیرمنقول، فارغ از مالکانه و مشروع بودن منشاً آن، عنوان کرده و لحقوق تصرفات دیگری [مدعی علیه] را رکن بعدی دعوی رفع تصرف دانسته است. رابعاً و مستفاد از اظهارات وکیل خواهان منعکس در پرونده (=صورتجلسه وقت رسیدگی) مویداً به مطالبه اجرت المثل ایام ایام تصرف این اراضی از سال ۱۳۶۱ بعنوان یکی از خواسته‌های خواهان، اراضی مابه النزاع از سال ۱۳۶۰ یعنی حدوداً چهل سال متمادی، در تصرف خواندگان بوده و البته فی الحال هم اراضی در تصرف ایشان می‌باشد و حتی در سال ۱۳۷۹ یک باب ساختمان هم در ان احداث شده است. خامساً و نتیجتاً، به زعم این دادگاه، سابقه تصرفات عرفی و البته مستقر بر اراضی متنازع فيه، متعلق به خواندگان پرونده است و نه خواهان، و چهل سال تصرف و متعاقباً احداث بنا توسط خواندگان کفايت از احراز سبق تصرف می‌نماید فلذا رکن رکین و بدوى دعوی رفع تصرف - یعنی سابقه تصرفات مدعی (=خواهان) - در مانحن فيه مفقود است. مع الاغضا عن ذلک کله، با استدلال دیگری هم دعوی مطروحه توسط خواهان شایسته اجابت و پذيرش نمی‌باشد بدین شرح که "اولاً و مستنداً به ماده ۱۶۳ قانون آئین دادرسی مدنی، «کسی که راجع به مالکیت ... اقامه دعوا نموده است، نمی‌تواند نسبت به تصرف عدوانی و ... طرح دعوی نماید. ثانياً و توجهاً به دادنامه‌های سابق صادره در خصوص اراضی مختلف فيه، خواهان سابقاً مبادرت به اقامه دعوی رفع ید (=خلع ید) بعنوان یکی از دعاوی مالکیت، نموده که به علت عدم احراز مالکیت ایشان و سایر متقاضیان آن پرونده بر اراضی مختلف فيه، قرار رد دعوی آنها صادر شده است (=دادنامه شماره ۹۱۰-۰۷۸ مورخه ..... صادره از شعبه ششم محکمه محترم تجدیدنظر استان). ثالثاً و نهايّاً، وقتی که دعوی حقوقی خواهان بشرح پیش گفته، که البته مبنی بر مالکیت ایشان بر مال غیرمنقول مختلف فيه می‌باشد، پذيرفته نشده است، بر اساس ماده ۱۶۳ قانون آئین دادرسی مدنی، خواهان حق قابل حمایتی برای

طرح دعوی حقوقی «رفع تصرف»، نخواهد داشت. "بناءً على هذا دادگاه دعوى خواهان را غيروارد و غير موجه دانسته و به استناد مقررات مواد پيش گفته و ايضاً ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی، حکم بر بطلان دعوى خواهان صادر و اعلام می نماید. و در خصوص خواسته های دیگر خواهان پیرامون، قلع و قمع مستحدثات و ايضاً مطالبه اجرت المثل ایام تصرف ملک موضوع پرونده، از آنجا که اساس و مبانی خواسته های اخیرالذکر بر خواسته صدرالذکر (=دعوى رفع تصرف) استوار می باشد، فلذا با توجه به صدور حکم بطلان دعوى برای خواسته مبنای، خواهان استحقاقی جهت قلع و قمع مستحدثات و ايضاً مطالبه اجرت المثل ایام تصرف نخواهد داشت، بعارتی بر اساس ماده ۱۶۵ قانون آئین دادرسی مدنی و تبصره ذیل آن، رابطه «دعوى مطالبه اجرت المثل و...» با «دعوى رفع تصرف»، رابطه ای مبتنی بر اصل و فرع و یا تابع و متبع است، فلذا استحقاق مدعى بر مطالبه اجرت المثل و ايضاً قلع و قمع مستحدثات فرع بر پذیرش دعوى رفع تصرف وی خواهد بود. مع الوصف با رد ماهیتی دعوى رفع تصرف، استحقاق خواهان بر مطالبه سایر خواسته های دیگر، احراز نمی گردد. بناءً على هذا دادگاه به استناد مقررات ماده ۱۹۷ قانون آئین دادرسی مدنی، حکم بر بطلان دعوى خواهان در خصوص خواسته های اخیرالذکر را هم صادر و اعلام می نماید. رأی صادره در هر دو قسمت (حضوری و) ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می باشد.

شراکت و عدول از اذن

بسمه تعالی. به تاریخ ۱۳۰۶/۹۹ در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه حقوقی کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۹۹۰۰۲۳۳ تحت نظر است، ملاحظه میگردد حسب پاسخ ستعلام ماخوذه از شعبه ۱۳ محکمه حقوقی شهرستان کرمانشاه، دادنامه موردنظر به علت عدم تجدیدنظرخواهی قطعی شده است مع الوصف دادگاه با توجه به محتويات پرونده و اعلام ختم دادرسی، با

استعانت از ذات اقدس احادیث(جل جلاله) و ذوات مطہرہ معصومین(علیہم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می نماید.

رأی دادگاه

در مورد دعوی خواهان آقای ..... فرزند ..... به طرفیت خواننده آقای ..... فرزند ..... دائر به خواسته مطالبه خسارت ناشی از عدم کشت چند قطعه زمین کشاورزی از تاریخ ..... لغایت اجرای حکم با جلب نظر کارشناس فعلاً مقوم به مبلغ ..... ریال به انضمام کلیه خسارات دادرسی بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با اين استدلال که "اولاً" و مستفاد از دادنامه شماره ۹۹۰-۵۹۰ مورخه ..... صادره از شعبه ۱۳ حقوقی شهرستان کرمانشاه که به علت عدم تجدیدنظرخواهی متداعین آن، قطعیت یافته است، اراضی ما به النزاع، بین اصحاب دعوی (=خواهان و خواننده و البته سایر ورثه) بواسطه موروثی بودن آن، اشتراکی بوده و مآلًا مالکیت آنها بر کل اراضی مشاعی خواهد بود. ثانیاً و مستندًا به مواد ۵۷۱، ۵۸۱ و ۵۸۲ قانون مدنی، تصرفات هر یک از شرکای مال مشاعی در اموال اشتراکی، باید در حدود اذن و رضایت عرفی شرکای دیگر باشد و تصرفات خارج از اذن و رضایت، ضمان شریک غیر مأذون (=متصرف) را در پی دارد. ثالثاً و مستنبت از مفهوم مواد معنونه، هر یک از شرکای مال مشاعی، قانوناً «حق» دارد از صدور «اذن در تصرف» برای سایر شرکای مال مشاعی امتناع نماید چه آنکه موکول شدن جواز تصرف هر یک از شرکا در مال مشاعی به اذن شریک دیگر و مآلًا مباح شدن دخل و تصرف در مال مشاعی، مفهومی جز این ندارد که صدور اذن، «حق» همه شرکا بوده و «عدم اذن» هم یکی از جوانب این «حق» است کما اینکه «صدر اذن»، جانب دیگر آن خواهد بود. رابعاً و نهایتاً، به زعم دادگاه، اعمال حق موصوف (=عدم اذن به خواهان جهت تصرف در اراضی مشاعی) توسط خواننده بعنوان یکی از شرکای اراضی مشاعی تا تعیین تکلیف پرونده تقسیم ترکه، نمی تواند موجبات مسئولیت مدنی ایشان (=خواننده) را فراهم آورد چراکه ایشان قانوناً چنین حقی دارد. خامساً و مضافاً،